

— reflectă și potențează nevoia morală de evadare, iar nu elementele vieții anecdotice care există doar ca o canava, ca o schelă pentru desfășurarea actului dramatic. Altfel, ne-am putea întreba la ce ar mai folosi o convenție teatrală limitată la simpla descriere a realității ! Ni s-ar părea că-i nedreptătim virtuțile pe care și le-a dovedit de-a lungul multor secole de existență.

Dan NASTA

Un spectacol interesant

Pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R.-Giulești, *Domnișoara Nastasia* a avut un caracter orchestral. O seamă de personaje, care — în economia piesei — nu contribuiau atît la acțiune, cît la atmosferă, au fost lăsate în spectacol să-și cînte melodia proprie, să se distingă, să culmineze și să se piardă apoi în tonalitatea generală a dramei. Modul în care aceste motive de planul al doilea au fost puse în lumină, valorificarea capacității lor de a seconda dialectica tragică a celor doi eroi principali, iată meritul spectacolului regizat de Horea Popescu. Potențînd aceste elemente complementare ale dramei, regizorul n-a făcut altceva decît a interpretat artistic textul lui G. M. Zamfirescu. Comportamentul oscilant al lui Ion Sorcovă, vulgaritatea celor două „fete” din mahalaua Veseliei, atmosfera cîrciumii și galeria de tipuri gorkiene, momentul înmormîntării lui Luca sau prezența pură a micului Luca Lăcrimă, toate acestea sînt, desigur, indicate de către autor. Dar complexiunea de caracter a bătrînului, cu mari pauze de zbucium și cu izbucniri de revoltă frîntă imediat ; îngroșarea ușor naturalistă a siluetei Paraschivei și Niculinei ; ritmul bine dozat al episodului din cîrciumă, îndelung sprijinit pe durata unei romanțe interpretate la modul vulgar și apoi precipitat în încăierare și patos ; străpungerea durerii Nastasiei de acordurile unui marș funebru cu tempo de vals ; în fine, exploatarea cu măsură a apariției serafice a copilului Luca — toate acestea aparțin regizorului. Dacă nu numai odată naturalismul s-a făcut simțit, el n-a fost totuși mai mult decît un pigment. Rezolvarea întregului spectacol ca un joc dramatic de contraste, izbitor la prima vedere, este conformă cu antinomiile de caracter ale eroilor principali : să nu uităm că în *Nastasia* se amestecă aspirația spre lumină și capacitatea de a urî, gingășia și voința fermă, brutalitatea și duișia, iar în *Vulpașin* tentația criminală a puterii și voluptatea supunerii prin iubire.

Aceeași preferință pentru virtutea contrastelor s-a văzut în decorurile lui Tody Constantinescu. Mobilierul corect, aproape inexpressiv, al interioarelor și-a găsit un sugestiv complement artistic în patruleterul deformat al ușii sau în perspectiva cerului, deschisă prin tavan. Oare, camera goală a lui Luca, în mijlocul căreia *Nastasia* se frînge ca un nufăr negru, nu sugerează pustiul din sufletul ei, deopotrivă rănit de sunetele fanfarei și de prezența tipător colorată a celor două „fete” ? Scenograful ni s-a părut mai puțin consecvent la exterior. Omorîrea lui Luca are ca fundal plastic o grupare de muchii de case, cu suprafețe de lumină și umbră, în care geometrismul indică o tendință contrară stitului general al spectacolului.

O bună distribuție întregeste valoarea acestui spectacol. În *Nastasia*, Marga Anghelescu a fost vibrantă : vocea gravă, învăluită și sugrumată în gît, lipsa de tranziție între stările nostalgice și cele tumultuoase, plastica mișcării, toate au definit un temperament complex și puternic. (Rolul a fost dublat de Ileana Codarcea).

Colea Răutu și N. Sireteanu au ilustrat contradicțiile de caracter ale personajelor interpretate : intransigența morală și neputința lui Ion Sorcovă, brutalitatea necruțătoare și gingășia iubirii lui *Vulpașin*. Dar în timp ce primul a umplut spațiul dintre cele două extreme cu o serie de date intermediare, al doilea a apăsător pe clapele de margine ale regizorului său interior.

Remarcabile, prin vulgaritate și perfidie și, respectiv, prin locvacitate și ipocrizie, au fost Paraschiva (Astra Dan), Niculina (Maria Georgescu-Pătrașcu) și Vecina (Nelly Nicolau-Ștefănescu).

La crearea atmosferei de mahala — promiscuitate morală, străbătută de mari strigăte de durere — au contribuit, în egală măsură, interpreții unor roluri secundare, ale căror siluete, bine diferențiate, s-au impus. Astfel, ne-au plăcut: Traian Dănceanu, în Ionel, pentru trecerea de la comportamentul cinic față de Niculina, la respectul paralizant în fața Nastasiei; Stelian Mihăilescu, în Omul necăjit, pentru patosul suferinței sale, deși accentele lui au fost ușor melodramatice; Eugen Ionescu, în Circiumarul, siluetă reprezentativă, ca și cea a Cerșetorului interpretat cu multă discreție de Ernest Maftעי.

Orchestrarea acestor elemente a dus la realizarea pe scenă a peisajului literar al lui G. M. Zamfirescu, în care pitorescul mahalalei nu rămîne la datele exterioare, ci sondează adîncimile psihologice.

Florian POTRA